

SLOVENSKI ČEBELAR

1940

XLIII 4

Vsebina:

Vabilo na čebelarški tabor na Grosupljem	57	Čtivo za začetnike	
Kako vzrejam matice	57	April	65
Blagoslov ive (mačkovca)	59	Opazovalne postaje	67
O našem pridelku voska	60	Društvene vesti	68
V borbi za pristnost voska	62	Naše podružnice	68
Je li mogoče izboljšati čebelno pašo	63	Drobir	71
Plemenilna postaja na Kopskih v Kamni-		Listnica uredništva	72
ški Bistrici	64		

Mali oglasi

Vsak član društva ima pravico do dveh brezplačnih malih oglasov v Slovenskem čebelarju. Vendar pa je potrebno vsak oglas posebej prijaviti.

Prodaj 50 kranjčev plemenjakov. Kranjčiči so normalne mere, satje podolžno, zaloge medu dovolj, čebele sive kranjce. Cena 110 do 120 din po kakovosti. Zupan Janez, Komenj št. 28, pošta Boh. Bistrica.

Prodaj 30 A. Ž. panjev čebel skupno s panji. Jakob Dolinar, Zaklanec št. 11, pošta Horjul. Prodaj 6 A. Ž. panjev in 25 kranjčev, vse z mladimi maticami. Cena po dogovoru. Naslov v Društveni čebelnari.

Prodaj 25 kranjčev normalne mere, lepe plemenjake z mladimi maticami, zadostno zalogo medu. Cena po 120 din. Urh Franc, čebelar, Boh. Bela 110.

Večje količine prvovrstnega medu, kupi tvrdka Azbestos, Beograd, post. fah 978.

Kompletno čebelarstvo kupim, 50—70 A. Ž. panjev, dobro ohranjenih in naseljenih z močnimi družinami. Naslov v upravi lista Slov. čebelar v Ljubljani, Tyrševa 21.

Rietschejevo stiskalnice za satnice, skoro novo, velikost 32 × 25 cm prodaj po zmerni ceni Slavko Mikl, Maribor, Vojašniška ulica 8.

Čebelarška podružnica na Krtini prodaj 50 kranjčev normalne mere, z mladimi maticami, lepi plemenjaki. Cena za panj I. vrste 120 din, II. vrste 100 din. Naročila sprejme Ivan Soklič, Krtina, p. Dob pri Domžalah.

Prodaj dobro ohranjen zložljiv čebelnjak za 12 A. Ž. in 6 eksportnih panjev. Franjo Gašperin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 17/II.

Zamenjam 2 A. Ž. panja na 9 satov za 3 kranjčiče ali 3 družine iz A. Ž. panjev, Omeje Franc, Medno 41, p. št. Vid nad Ljubljano.

Prodaj 15 A. Ž. panjev, skupno s čebelami. Janko Babnik, Ljubljana, Rožna dolina cesta VII št. 12. Ogled in prevzem ravnotam.

Sejni zapisniki

III. seja dne 19. januarja 1940. Odbor je razpravljaj o izvozu medu ter vzel na znanje poročilo o pregledu blagajniških knjig DČ. Za društveno knjižnico je odbor kupil Dainkovo knjigo „Čebelarstvo iz leta 1831“. Daljša je bila razprava o ustanovitvi Društvene čebelarne v Mariboru, ki jo zahteva „Zveza podružnic mariborskega okrožja.“

IV. seja dne 26. januarja 1940. Odbor je sklenil, da bo preskrbel nekaterim podružnicam vzorčne panje, rešil je dopis podružnice Selnica in ji naklonil podporo 500 din za plemenilno postajo, dovolil je ustanovitev nove podružnice v Podgorici, za podružnico Borovnica je določil predavatelja, za knjižnico je kupil prvo nemško izdajo Janševe knjige „Vollständige Lehre“, in razpravljaj o predlogih g. Kluna iz Bušče vasi. Daljša je bila razprava o izmenjavi semenske aje za kraje, kjer je degenerirala. Odbor je določil, da bo v kratkem sklical čebelarje na II. tečaj za bolezenske strokovnjake. Na vprašanje, po katerem stanju članstva naj bi delegati glasovali na občnem zboru ali po lanskem stanju, ali po stanju tekočega leta, je odbor sklenil, da je pri vsakem glasovanju na

občnem zboru merodajno število članstva preteklega leta.

V. seja dne 9. februarja 1940. Odbor je sklenil naročiti sladkor za pomladno pitanje čebel. Ponovno je razpravljaj o izvozu in o ceni našega medu. Vzel je na znanje poročilo Zveze v Mariboru, ki želi, da bi bil čebelarški tabor v Mariboru za časa mariborskega tedna. Določena sta bila zastopnika glavnega odbora za občni zbor obeh Zvez. Odbor priporoča svojim podružnicam saditev medovitega grma bisernika zaradi izboljšanja čebelne paše. Tečaj za kuho voska bo vodil g. urednik Bukovec. Odbor je nato rešil še nekatere tekoče društvene zadeve.

VI. seja dne 16. februarja 1940. Odbor je dobil sporočilo, da je v Prago odposlani med tja v redu prispel. Razpravljaj je o ceni voska in satnic, ki se bodo spomladi začele izdelovati, dalje o znižanju članarine, oziroma o predlogu za občni zbor, da bi članarina ostala ista, da pa bi podružnice dobile od člana po 10 din namesto dosedanjih 5 din. Odbor je na podlagi zadnjih računov določil ceno sladkorju na 750 din

(Nadaljevanje na 4. strani platnic.)

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 4

V Ljubljani, 1. aprila 1940

Letnik XLIII

Vabilo
na

ČEBELARSKI TABOR,

ki bo v nedeljo, dne 28. aprila letos pri čebelnjaku g. Košaka
na Grosupljem.

Spored:

1. Ob 10. uri otvoritev tabora in pozdrav po g. predsedniku.
2. Od 10.15 do 11. ure predavanje g. Bukovca: Glavne napake našega čebelarstva.
3. Od 11. do 11.30 ure predavanje g. Okor-na: Čebelarjenje v kranjčih.
4. Od 11.30 do 12. ure predavanje g. Mayerja: Prestavljanje.
5. Od 12. do 13.30 ure predvajanje filma o čebelarstvu in čebelnem življenju.

Od mor.

6. Od 14. do 15. ure praktična predavanja:
I. skupina, predavatelj g. župnik Koželj: Preprosta vzreja in zamenjava matic.
II. skupina, predavatelj g. Mayer: Prestavljanje in preselitev družine v A-Ž panj.

Od 15. do 16. ure:

- I. skupina, predavatelj g. Martelanc: Prevoz čebel v pašo.
- II. skupina, predavatelj g. Bukovec: Pleskanje panjev.

Odbor je preskrbel, da se bodo oddaljeni čebelarji lahko udeležili službe božje, ki bo ob devetih v cerkvi na Grosupljem.

Čebelarski tabor naj bo stanovska manifestacija vseh čebelarjev, posebno čebelarjev lepe Dolenjske. Zato vabimo, da se ga čebelarji udeleže v čim večjem številu, podružnice pa naj v ta namen razvijejo največjo agitacijo.

O d b o r.

Kako vzrejam matic

Avšič Makso — Boh. Bistrica.

Iz raznih člankov v SČ o vzreji matic iz dobrih družin zaradi izboljšanja čebelne pasme, glede donosa medu in čistosti naše čebele, sem se navdušil za vzrejo in odbi-ranje matic. Pa tudi kraj, v katerem čebelarim, mi je dal pobudo za to.

Predvsem je potrebno, da čez leto zapisujem podatke o pridnosti posameznih družin, o rojenju in donosu medu. Zavoljo tega pri točenju natančno stojim med, ki ga dobim od posamezne družine. Vsako zimo, konec čebelarskega leta, pa si napravim nekako bilanco ali statistiko, da doženem najboljše družine, iz katerih potem prihodnje leto vzrejam matic. Moram pa še omeniti, da pri tem tudi budno pazim na čistost pasme, v kolikor sem tega več. Tako si napravim za vzrejo matic za prihodnje leto nekaj načrt, ki ga skušam potem izvesti.

Za oprasenje odbranih plemenskih matic uporabljam dve vrsti plemenilnikov. Nekaj jih imam tako velikih, da uporabljam v njih cel satnik AŽ. panja. S temi je delo enostavno. V drugih plemenilnikih pa imam satnike v polovični velikosti nemške normalne mere (dva satnika gresta v prazen satnik iz AŽ. panja, kakršni so opisani v Jugovi knjigi str. 205 in 204). Razlika je le v tem, da so nekoliko spremenjeni. Satnik ima eno izmed daljših letvic približno 1 cm daljšo, to pa zato, da ga lahko uporabljam v nemškem panju. Zavoljo vzreje matic na teh satnikih vsako leto prezimujem do štiri družine v nemških panjih.

V mesecu maju, včasih preje, včasih malo pozneje, pričnem plemenjaka, katerega sem

določil za vzrejo matic, špekulativno pitati z razredčenim medom. Družino ne prestavim, da jo s tem hitreje pripravim in prisilim na roj in da sama zastavi matičnike. Ko dobim prvca iz tega panja, ga vsadim v medišče. Isti dan pa vzamem matico tudi enemu izmed plemenjakov v „nemškem“ panju, in sicer onemu, ki je najbolj razvit.

Osmi dan po prvem roju, če zaslišim petje izvaljene prve matice pa tudi preje, denem vseh 9 satov izrojca na kozico in začnem pregledovati sat za satom ter odstranjevati zaležene matičnike. Zelo lepe in skoraj že godne devljem v posebno z vato napolnjeno škatlico v taki legi, kakršno so imeli v panju. Ko sem vse matičnike odstranil, vrnem sate v panj, enega pa odstranim, da pridobim v sredini prostor za vzrejni satnik.

Nato pritrdim s kapljico voska matičnike drugega za drugim na zamaške zavarovalnih matičnic, ki jih denem in namestim v ogradico vzrejnega satnika, ki ga porinem v sredo med sate izrojca. Tudi že morebiti izležene matice polovim in jih zaprem v matičnice ter denem nazaj v panj. Sat, katerega sem vzel izrojcu, dam kaki drugi družini v medišče.

V nekoliko dneh se v matičnicah izležejo lepe mlade matice, 8 do 15, včasih pa tudi več, kolikor je bilo pač lepih matičnikov. Te matice potem dodam malim družinam, ki jih napravim iz plemenjaka „Nemca“.

Že prej sem omenil, da sem eni družini v „Nemcu“ odvzel matico. Čez 8 do 10 dni pregledam tej družini sat za satom in porežem vse zastavljene matičnike. Ker družina nima mlade zalege, tedaj tudi nobene možnosti, da bi ponovno potegnila matičnike, postane brezmatična. To pa tudi hočem!

Ko so prve matice v izrojcu izležene, napravim male družinice, oziroma naselim plemenilnike. To napravim tako, da osiroteli družini v „Nemcu“ odvezam sate s čebelami vred in jih devljem v plemenilnike. Če je v satu vsaj $\frac{1}{4}$ kg medu, je v redu, v nasprotnem primeru pa moram dati družini sladkornega testa. Tako urejene plemenilnike postavim v hladno klet, da se umirijo, preden jim dodam mlade neoprašene matice.

Ker pa je bil panj, iz katerega sem napravil prašilčke, že prej brez matice, lahko prašilčkom dodam matice že čez nekoliko ur, seveda zaprte v matičnici. Spustim jih po preteku 12 ur in jih družinice prav rade

sprejmejo. Še bolj zanesljivo pa je, če čebele mlado matico same oprostijo. Zato odstranim kovinasto ploščico, ki zapira malo luknjico v varovalni matičnici, luknjico pa zadela s sladkornim testom ali strjenim medom. Čebele potem odstranijo testo, oziroma med in matica lahko zleze iz matičnice.

Prašilčkov napravim toliko, da mi na koncu ostaneta v izrojcu še dve izvaljeni matici. Eno potem pustim izrojcu, drugo pa dam osirotelemu „Nemcu“, v katerem je ostalo še nekaj satov in čebel. V izrojcu zamenjam tudi rejni satnik z izdelanim satom.

Tako si napolnim iz teh dveh družin, ki jih žrtvujem v ta namen, 6 do 13, ali pa tudi več plemenilnikov, ki jih ob večerih znošim na svojo malo plemenilno postajico nad železniško postajo Bistrica-Boh. jezero.

Ker pa pazim, da naselim plemenilnike tako, da ni v družinicah niti trotoev niti trotje zalege, moram skrbeti za trotarja-plemenjaka, ki ga napravim takole.

Dvema družinama, kateri se odlikujeta glede donosa medu in čiste pasme, odvezam konec aprila po dva sata, ki ju nadomestim z dvema drugima, ki imata četrtno do polovice trotjega dela (celic). To storim zaradi tega, da matica lahko zaleže kolikor mogoče veliko trotjih celic. Da to zanesljivo dosežem, družini špekulativno pitam. Nekoliko dni pred naselitvijo plemenilnikov napravim iz teh dveh družin roj, ki ga vsadim v eksportni panj na 7 satov. Vsaki omenjeni družini vzamem po tri sate, in sicer eni družini tista dva z mnogo trotje zalege in enega s pokrito, že skoraj godno čebeljo zalego, drugi družini pa tudi dva z mnogo trotje zalege in enega z mlado, le nekaj dni staro čebeljo zalego, če le mogoče sat, ki je šele v gnidah (jajčkih). S tem dam roju možnost, da si sam spodredi matico. Ker pa je v panju prostora za 7 satov, dodam še sedmega, ki pa mora biti zanešen z medom. V ta sat nabrizgam tudi vode, da roj ne trpi žeje.

Narejenca uporabim za trotarja in ga odnesem še isti dan na plemenilno postajo, da se čebele na novo okolico privadijo.

Družinama, ki sem jima vzel po 3 sate za roj, dodam druge tri izdelane sate, ali pa še satnice. Na tak način napravljen roj (trotar) mi prav dobro koristi od začetka junija do srede avgusta, ko zavoljo prevoza čebel v ajdovo pašo končam z vzrejo matic. Trotar se na plemenišču dobro razvije, oprashi matico, pred prevozom v aj-

dovo pašo pa ga združim s kako slabejšo družino v AŽ. panju.

Na plemenilni postaji oprasene matice pustim na plemenišču tako dolgo, da zaležejo sat in da je zalega že pokrita. Potem prenesem plemenilnike domov, odvzamem mlade oprasene matice, ki jih uporabim v lastnem čebelnjaku za izmenjavo starih in slabih matic, ali pa jih prodam. Osirotele družinice v plemenilnikih dodam družini v „Nemcu“, ki jo s tem močno ojačim in spravim v prvotno stanje.

Ko je mlada matica v plodišču plemenjaka, iz katerega sem vzredil matice, oprasena in že dobro zalega, vzamem roju v medišču tega panja staro matico in družino v medišču združim z družino v plodišču. Staro odvzeto matico porabim drugje, če le že ni preveč stara. Pripominjam pa, da so dveletne matice najboljše za vzrejo. Na ta način dobim tudi v plemenjaku močno družino, ki še lahko izkoristi cvetlično pašo, še bolj pa ajdovo.

Tako si vzredim vsako leto 20 in tudi več matic, ker plemenilnike ponovno naselim z drugimi družinicami na zgoraj opisani način.

Vsako leto pa prezimujem tudi nekaj rezervnih matic v malih družinicah. Tudi letos jih imam 10. Vse prezimujem v medišjih AŽ. panjev na štirih satih, ker se mi ta način najbolj dobro obnese. Ko po končani ajdovi paši konec septembra izpraznim medišča AŽ. panjev, spravim čebele v plodišče, dobro pokrijem matično rešetko z deščico in še z lepenko. K steni na to ali ono stran panja denem po štiri sate, na katere vsadim male družinice. Kot peti sat denem slep sat, zbit iz letvic, ostali prostor pa zadela z otavo. Ker je v medišču vedno dovolj toplote, ki prihaja iz plodišča, družinica zelo dobro prezimi, spomladi pa tudi dobro napreduje, posebno še, če ne trpi pomanjkanja. Tudi dodajanje matice osirotelim družinam je zelo enostavno. Osirotele družini vzamem dva do tri sate, čebele ometem nazaj v panj, na mesto odvzetih satov pa denem vso družinico s satjem vred. Če pa izgubi matico družina v plodišču tistega panja, v katerem prezimujem v medišču rezervno matico, je delo še bolj enostavno. V tem primeru mi ni treba drugega napraviti, kot odpreti matično rešetko in operacija je izvršena. Družini se družita brez prestavljanja in beganja čebel. To delo lahko izvršimo, da le malo sonce posije.

Vzrejanje matic na opisani način povzroča precej dela, je pa zelo zanimivo in za vsakega čebelarja poučno. Sicer pa moramo gledati tudi na izbirno vzrejo naše čebele, če hočemo, da ne bomo zaostali za drugimi narodi. Brez žrtvovanja ni uspeha!

Končno pripominjam, da moja plemenilna postaja ne ustreza vsem vzrejnim pogojem, ker ni dovolj na samoti, vendar mi zadošča, ker se mi tam matice laže oprase in so pri prahi kolikor toliko izključeni tuji troti.

Blagoslov Ive (mačkovca)

H. K.

Že dolga leta lahko opazujem medenje vrbe ive, ali mačkovca, kakor tudi praviho temu drevesu. Po naših krajih ga je veliko in ga nam ni treba razmnoževati in saditi, kakor drugod. Raste v obliki grmovja ali drevesa, kar je od starosti odvisno. Je ga toliko, da so ž njim preraščene cele planjave. Če se gospodar zemljišča ne pobriga, preraste v desetih letih vse drugo gozdnato drevje in ga domala zaduši. Zraste do deset metrov visoko in še več ter napravi tako debela debela, da jih porablajo za les, za kurjavo, ali pa za oglje.

Iva je dvodomno drevo. Samci imajo rumene prašnike, samice jih nimajo.

Lani je iva že marca meseca bujno odgnala. Potem je nastala nova zima in je razvoj rastlin začasno zastal. Ko je pozneje (v aprilu) postalo lepše, se je iva popolnoma razcvetela. Četudi je ponoči in zjutraj padlo živo srebro pod ničlo in je bila zjutraj huda slana, je medila čez dan, ko je postalo toplo, posebno dobro.

Kilometer daleč od mojega čebelnjaka je bil gozdiček samega mačkovca, ki nudi mojim čebelam, če vreme dopušča, dobro in prav izdatno pomladansko pašo. Sicer je lega senčna, vendar takole nekako ob desetih, ko sonce obsije gozd, lete čebele na ivo kakor ob dobri paši na ajdo. Če pa pomislimo, da je takrat šele začetek razvoja čebel, in so panji še bolj prazni, bi človek po letu sodil, da iva medu bolje od ajde. Zaradi predlanske slabe jesenske paše so bile čebele lani spomladi bolj na suhem. Po enem tednu dobre paše na ivi sem bil radoveden, kakšen je bil donos. Pogledal sem v panje in sem se čudil množini novega, še nepokritega medu. Čeprav

niso čebele v plodišču vseh satov obsedale in četudi so bili panji pred pašo na suhem, so že imeli krajne sate zalite z novim medom. Nekateri so bili po 2 kg težki.

Ogledal sem si tudi ivo v gozdu samem, kjer je šumelo in brnelo bolj kakor na češnji ali lipi ob najlepšem cvetju in vremenu.

Med od ive je zelo svetle barve, slabšega okusa in se naglo strdi; potem postane skoraj bel. V njem je tudi precej obnožine, kar se po okusu takoj spozna.

Kdor opazuje čebele pred panji ob tej paši, lahko vidi, koliko obnožine prinesejo takrat v panje. Ne prinašajo jo samo na nožicah, imajo jo tudi po dlačicah toliko, da so včasih popolnoma rumene, kakor pri beri na regratu ali buči.

Ne moremo pa od mačkovca pričakovati toliko medu, da bi ostalo kaj za našo medeno posodo. Malo je krajev v Sloveniji, kjer bi bilo ive toliko. Malo je tudi let, ko je vreme za medenje ugodno, vendar pa je to drevo za čebele neprecenljive vrednosti ravno zato, ker jim nudi prvi in prepotrebni pomladanski kruhek, čeprav v manjši meri.

Sadite ivo zlasti tam, kjer je ni. Naj ne bo čebelarja, ki ne bi imel v bližini svojih čebel vsaj nekaj teh dreves. Kako jo razmnožujemo in sadimo, je popisal že lanski „Čebelar“.

Pripis uredništva. Zares je iva za čebele blagoslov. Na ljubljanskem barju je je bilo svoje čase mnogo, največ ob bregovih Ljubljane. Ne morem popisati, kako so jo čebele obletavale in kako so z nje vlačile domov v panje. Še ob ajdi se ne vračajo tako otovorjene. Obnožina kakor leča velika, zadki do skrajnosti napeti. Saj skoraj nobena čebela ni mogla sestiti naravnost na brado in so od teže trumoma cepale na tla pred čebelnjakom.

Gospod Košak z Grosupljega ima pasišče v hribih pri Črnomlju. Tam je ive nič koliko. Tudi tam medi tako, da so panji kmalu zaliti z medom. Letos bo peljal čebele nalašč v to pašo.

Zato, ljudje božji, sadite ivo!

O našem pridelku voska

Ur.

V starih časih. Naš vosek je imel nekoč na evropskem trgu najboljši sloves. Cenili so ga zavoľo njegove lepote in po-

sebno nežne barve v obeljenem stanju. Sveče iz našega voska so lepo gorele in malo kadile. Le obdelovati ga je precej težko, ker je zelo trd, zato pa je v obdelanem stanju tem boljši.

Naši trgovci z voskom so imeli živahne kupčijske zveze z mnogimi pomembnimi tržišči Evrope. Tovori tega blaga so šli na Laško in Holandsko, zlasti pa na Salzburško, Bavarsko, Württenberško in v Hamburg. Stari viri nam povedo, da je imel naš vosek na evropskem trgu celó svojo znamko — Graner Wachs (Kranjski vosek) — tako pomembna je bila takrat ta veja naše trgovine.

Bili so tedaj časi, ko smo imeli voska nič koliko. Takrat so bili naši svečarji premožni ljudje. Poraba voščenih sveč je bila velika. Smrdljivca (petroleja) še ni bilo in so za svečavo uporabljali poleg trsk in lojenk večinoma voščenke. Po yerkvah so gorele samo sveče iz čistega voska. Kljub velikemu domačemu konsumu je preostajalo še mnogo voska za kupčijo s tujino. Takrat je bila zlata doba našega čebelarstva. Saj je imel tudi med kot edino sladilo veliko veljavo in čebelar ni bil nikdar v zadregi, kdaj ga bo spečal, komu in po kaki ceni.

Ob začetku devetnajstega stoletja najdemo že močno izpremenjene razmere. Sladkor je izpodrival med, za izdelovanje sveč pa so začeli uporabljati stearin in parafin ter mešanico teh snovi in voska. Po naših domovih so zagorele nove vrste luči — petrolejke, ki so sčasoma sveče popolnoma izpodrinile.

Takrat je začelo naše čebelarstvo propadati, obenem pa seveda tudi naša trgovina z voskom. Čebele so začeli opuščati. K temu je pripomoglo tudi umnejše obdelovanje zemlje, ki je imelo za posledico poslabšanje paše, oziroma donos čebelarstva. Pridelek voska je začel občutno nazadovati.

Hud udarec za pridelek voska, morda največji v naši čebelarski zgodovini, pa pomeni uvedba panjev s premičnim satjem. Poprej so bili čebelarji kranjičarji in košarji edini pridelovalci voska. Čebelarili so večinoma na roje, in so jeseni po ajdovi paši prodali svečarjem in medičarjem približno dve tretjini panjev, ali pa so jih sami podrli. Le tretji del so jih pustili za plemo. V podrlih panjih je bilo skoraj samo mlado in mlajše satje, iz katerega se je nakuhalo mnogo voska in ga je

zato ostajalo dovolj tudi za kupčijo, kako leto več, kako leto manj, kakršna je bila že letina.

Čim so se začeli uveljavljati panji s premičnim satjem, je začel pridelek še bolj nazadovati in se je manjšal od leta do leta, kakor se je množilo število modernih panjev. Tudi trgovina z živimi čebelami je pred svetovno vojno znatno vplivala na pridelek. Tisoče in tisoče kranjičev, ki bi jih sicer dobili svečarji v podiranje, so čebelarji prodali spomladi trgovcem s čebelami, da so jih razposlali križem sveta. Zato ni čudno, da je produkcija voska še bolj padla, tako padla, da ga ne le ne pridelamo za domačo potrebo, marveč ga moramo celo uvažati. Naši statističarji sicer pišejo, da ga pridelamo še vedno precej, toda tistim številkam živ krst ne verjame, najmanj pa statističarji sami.

Kako pa dandanes? Letine so slabe. Kranjičev in košev je vedno manj. Samo mali podeželski svečarji in medičarji dobe še kako malenkost teh panjev v podiranje; velikim svečarjem je v tem pogledu odklenkalo. Čebelarji se boje rojev kakor vrag križa. V naših panjih je večinoma starejše ali pa prav staro satje. Ukoreninila se je navada, da izdelano satje predolgo uporabljamo. Mnogo je čebelarjev — kdo ve, če jih ni večina! — ki jim ni do rednega obnavljanja satja. Ne gre jim v račun, da spada to k temeljnim pravilom umnega čebelarstva. Saj je pomlajenje satja ne le v interesu pridobivanja voska, marveč še v večjem interesu dobrega počutka in zdravja čebel. Menim, da ne delam krivice nikomur, če rečem, da skrbi pri nas komaj tretjina čebelarjev za pravočasno obnovo satja, ostali pa imajo panje s prestarim satjem. To jih nič ne moti, nasprotno, celo zagovarjajo staro satje, češ da je boljše za prevažanje in bolj toplo. Poznam čebelarja, ki ima v panjih dvajset let stare podplate...

Ali je tedaj kaj čudnega, če pridelamo tako malo voska? Vse kaže, da ga kmalu še za satnice ne bomo imeli. Letos bo stiska zanj precej velika, pa bo z leti še večja, če se ne bomo spametovali.

Pridelek voska je treba vsekakor zvišati. S silo to ne gre, pač pa z umnim čebelarjenjem in s pametnim ravnanjem z voščini. Kaj naj tedaj storimo, da ne pridemo zaradi voska v veliko zadrego? Kaj naj ukrenemo, da bomo pridelali več voska ravno v sedanjem času, ko je sila zanj posebno velika in ni upanja, da bi ga mogli

uvažati iz Anatolije, Abesinije in drugih afriških pokrajin, ki so ga nam dobavljale v normalnih razmerah?

Nekateri nasvetujejo, naj uvedemo pri naših panjih tako imenovane gradilne satnike, v katere stavijo čebele trotje satje, ki ga od časa do časa izrežemo. Trdijo, da na ta način lahko pridobimo precej več voska. Glede tega nimam nikake izkušnje in omenjam samo, da sem v inozemskih časopisih že večkrat bral, da je pridelek voska iz tega satja malenkosten in nikakor ne odtehta truda, ki ga imamo z izrezovanjem, ter da **samo zaradi voska** ne kaže uvajati gradilnih satnikov.

Posebno ugodna prilika za pridobitev voska se nam nudi ob dobri paši na jelki. Takrat je čas, da se za več let založimo z lepim mladim satjem in odstranimo iz čebelarskega obrata vse prestare in pokazene sate. Po vsakem točenju izločimo neprimerne sate, namesto teh pa damo čebelam satnice, ki jih izdelajo že v nekoliko dneh. Ne čakajmo, da jih popolnoma zalijejo z medom in pokrijejo. Vzemimo jih iz panjev že prej, da napravimo prostor novim.

Kdor čebel ne prevaža in ima čebelnjak v vodoravni legi, niti ne potrebuje celih satnic. Satnike naj zaživi kakor običajno in nasnuje z 2—3 cm širokimi trakovi satnic. Čebele mu bodo napravile v tako opremljene satnike lepe sate, v katerih bo žica točno v sredini. Kak panj bo sicer gradil tudi trotovino, večinoma pa samo čebelje satje.

Na ta način sem včasih, ko sem imel še večje število panjev, izkoriščal hojevo pašo tudi kar se tiče satja. Jeseni sem imel polno omaro najlepših mladih satov. Medu iz njih nisem potočil, da ne bi satja pokvaril. Prihodnje leto sem sate dajal rojem in potrebnim plemenjakom.

Med hojevo pašo izločene sate sem na vročem soncu omehčal, potem pa stlačil v kepe, da mi jih niso večše nacele. S tem postopanjem sem pridobil mnogo voska, ki bi ga sicer ne.

Več voska bomo tudi pridelali, če bomo staro satje pravočasno zavrgli in pravilno skuhalo. To sem na svojih predavanjih poudarjal in priporočal ter tudi s številkami dokazoval, da iz prestarih satov ne dobimo niti toliko voska, kolikor so tehtale satnice za te sate. Moji nasveti pa niso mnogo zalegli, toda posamezni čebelarji so mi čez leta sami potrdili, da imam prav, ker so

se prepričali, da dobijo dosti več voska, če vse nad štiri leta staro satje škartirajo.

V lanskem „Archiv f. Bienenkunde“ (zvezek 7/8, str. 264) je objavil dr. Jaroslav Svoboda, ki deluje na drž. zavodu za čebelarstvo v Dolu pri Pragi, članek „O gospodarskem izkoriščanju praznega satja“. Naj navedem iz njega sledeče zanimive ugotovitve.

Za gospodarsko izkoriščanje praznega satja je velikega pomena njegova starost. Vsaka zalega pusti v celici nekoliko blata in „srajčko“ (zapredek), ki jo sprede ličinka potem, ko čebele celico pokrijejo. Z večanjem teže sata pa sorazmerno pada vsebina (teža) voska. Pri posameznih satih je ugotovil sledečo vsebino voska:

Barva satja	Vosek v %	Kolikokrat je bil sat zaležen
rumenorjavo	81'84	3— 4 krat
rjavo	79'59	4— 5 „
„	76'11	4— 5 „
„	76'11	4— 6 „
„	72'10	5— 7 „
temnorjavo	67'18	6— 8 „
„	57'03	9—10 „
črnorjavo	50'16	9—12 „
„	48'80	10—12 „

Čim starejši je sat, tem več odpadkov (blata in srajčk) je v celicah in tem manj voska lahko pridobimo iz njega na naveden način, n. pr.:

	Barva satja	Množina voska v tropinah
1. S sončnim topilnikom	svetlorjava	42'65
	temnorjava	53'87
	črna	61'33
2. S parnim topilnikom	svetlorjava	22'08
	temnorjava	28'73

Dr. Svoboda je tudi ugotovil, da dobimo iz voščin, ki smo jih prej 24 ur namakali v mehki vodi, dosti več voska kakor iz nenamakanih. Tozadevna preiskava je dala sledeče rezultate:

Satje	Teža satja kg	Pridelek voska kg
svetlorjavo, mlado, nenamočeno	0'85	0'65
svetlorjavo, mlado, namočeno	0'85	0'93
črno, staro, nenamočeno	2'48	1'05
črno, staro, namočeno	2'48	1'13

Dr. Armbruster utemeljuje v Archivu f. Bienenkunde, l. XIII, str. 153) padanje mno-

žine pridelanega voska z večanjem starosti satja s tem, da vsebuje satje, čim večkrat je bilo zaleženo, tem več srajčk zalege, ki se pri kuhi napijejo stopljenega voska, ki ga potem ni mogoče pridobiti niti s pomočjo pare, niti s stiskalnice, še manj pa s samo suho vročino (n. pr. v sončnem topilniku).

Če satje prej namakamo, se srajčke napijejo vode, potem pa pri kuhi ne morejo vsrkavati voska.

To so dragocene ugotovitve, ki jih nihče ne more ovreči. Sedaj vemo, kaj nam je storiti, da bomo pridelali kaj več voska: staro satje pravočasno izločiti, pred kuho pa 24 ur namakati v mehki vodi.

Največ voska pa izgubimo po nemarnem. Če bi bilo mogoče zbrati voščine, ki jih leto za letom uničijo večje, bi pridelali tisoče in tisoče kilogramov voska več kakor sedaj. Mnogo ga zavržemo tudi z nepri- merno kuho. Marsikdo misli, da je voščine skuhal dobro, v resnici pa je pustil v njih četrtno ali še več voska, ki bi ga s pravilno kuho in dobro pripravo lahko pridobil.

Naša naloga v bodočih letih mora biti, da pridobimo vse naše čebelarje za pravilno ravnanje s satjem in gospodarsko izkoriščanje voščin v smislu tega članka. Prepričan sem, da z umnim čebelarjenjem in s pravilnim ravnanjem z voščinami pridelek voska lahko prav izdatno povečamo, ne da bi imeli zaradi tega kdo ve koliko več dela. Dober čebelar in dober gospodar je tisti, ki skrbi, da se ne izgubi po nepotrebnem niti trohica te dragocene snovi in ki stremi za tem, da bi ga pridelali kaj več — lepega, čistega in rumenega kakor cekin.

V borbi za pristnost voska

V sedanji stiski za vosek prihajajo od raznih strani vesti, da ponujajo krošnjariji vosek, ki je po barvi presenetljivo podoben pristnemu, v resnici pa nič drugega kakor barvan parafin ali pa mešanico tega in voska.

Nevarnost je, da ga bodo čebelarji kupovali in ga skušali zamenjati za satnice, kar bi bilo v veliko škodo našemu čebelarstvu. Vemo, da se na pretežno večino naših čebelarjev lahko zanesemo, toda dosedanje izkušnje nam, žal, potrjujejo, da so v naših vrstah vendarle posamezniki, ki hodijo kriva pota.

Da onemogočimo utihotapljanje nepristnega voska v društveno delavnico za satnice, je odbor uvedel najstrožjo kontrolo blaga, ki ga dobivamo v predelavo. Vsak kolač brez izjeme, pa naj bo velik ali majhen, preskusimo še pred prevzemom na poseben način, ki zanesljivo pokaže, če kaj ni v redu.

Obenem pa je društveni odbor odobril nakup posebnega aparata za preizkušanje voska, ki bo popolnoma zanesljivo pokazal tudi najmanjši odstotek dodatkov voska: parafina, cerezina, loja, ostankov cerkvenih sveč i. dr. Tozadevne predpriprave, ki jih bo izvršila naša univerza, so že v teku. Upajmo, da bodo uspešno zaključene.

Društveni odbor se zaveda velikega pomena svojega sklepa in ne bo odnehal, dokler ne bo sklep uresničen. Prepričani smo, da bodo vsi pošteni čebelarji to odločitev odobraval, saj je v interesu nas vseh, da so satnice izdelane iz naravnega in dobrega voska. Čas je že, da onemogočimo sleparjenje z voskom, saj je nevarnost, da pristnega blaga kmalu več ne bo v prometu.

Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?

P. Močnik.

(Dalje.)

Upoštevati kaže tele detelje:

1. Rdeča, laška ali inkarnatna detelja (*Trifolium incarnatum*) ima dolg cvetni lat, na katerem se odpirajo rdeči cveti od spodaj navzgor dalj časa. Rastlina vzdrži le eno leto, cvete pa maja-junija, julija pa že da seme. Sejemo jo lahko dvakrat. Če jo sejemo na jesen, avgusta-septembra (lahko tudi med ajdo), potem prezimi; ob cvetenju maja-junija jo pokosimo, nato pa njivo preorjemo. Če rabimo seme, pustimo del detelje zoreti. Če sejemo aprila, cvete julija, zori pa septembra.

To deteljo sejejo posebno po Savinjski dolini in v Prekmurju, kakor drugod črno deteljo. Raste hitro in je izborna krma, bodisi zelena ali pa suha. Ugaja ji ilovnata zemlja, v suhi peščeni zemlji pa ne uspeva. Savinjski čebelarji zelo hvalijo to deteljo radi medenja.

Kg semena stane 12–15 din; za 1 ha ga je treba 26 kg.*

* Cena in množina semena je povzeta iz Se-verjevega in Berdajsovega cenika l. 1939.

2. Švedska, bastardna ali močvirska detelja (*Trifol. hybridum*) je posebno pripravna za mokrotno, ilovnato zemljo. Raste tudi rada na mokrih travnikih. Je precej slična črni detelji, le cveti so drugačni. Zgornji del cvetne glavice je bel, spodnji svetlo rdeč. Ta detelja je zelo trpežna, saj vzdrži v ugodnih razmerah do 5 let. Množina in kakovost pridelka sicer zaostaja za domačo deteljo, toda navzlic temu je zelo važna, ker uspeva še na vlažnih tleh in v visokih gorskih legah, kjer boljše detelje niso več zanesljive. Mokre travnike, ki jih je toliko okrog Pesnice in Pragerskega, bi bilo mogoče s to deteljo izdatno zboljšati.

Cvete junija-julija. Na 1 ha rabimo 25 kg semena; cena za kg 26 din.

3. Bela detelja (deteljica). (*Trifolium repens*). Raste na vsaki trati. Plazi se po tleh, le cvet raste navzgor. Je trajna in uspeva na vsaki zemlji. Izvrstna je za pašnike, ker se naglo obraste in dobro prenaša pašo. Za travne mešanice je izborna. Tudi za sončne bregove je prav primerna. Čebele jo močno obletavajo.

Za 1 ha treba 14 kg semena; cena 42 din za kg.

4. Turška detelja ali esparzeta (*Onobrychis sativa*) je najboljša medeča detelja, ki pa je našim kmetovalcem malo znana. Urednik lista „*Bienenvater*“ A. Alfonsus poroča, da so opazovalci javili za časa cvetenja te detelje dnevni prirastek na teži do 3 kg, pa tudi 5!

Esparzeta ima podolgovat cvetni lat, posamezni cveti so bledordeči, deloma rumenkasti. Cvete hkrati z akacijo, a dalj časa, ker se odpirajo cveti, kakor pri inkarnatki, od spodaj navzgor.

Ta detelja najbolj uspeva na apnenih tleh; mokrote ne mara. Kjer ne uspeva domača detelja ali lucerna, priporočamo gojitev esparzete. Zadovoljuje se pa tudi z borno zemljo. Posebno je primerna za pašnike, suha rebra in robove. Na mestu vzdrži do sedem let in več. To deteljo sejejo v Halozah v opuščene vinograde, raste pa tudi po travnikih okrog Guštanja in na dravskem obrežju pri Kamnici, kjer je zemlja popolnoma peščena in suha. S svojimi koreninami sega globoko v zemljo in ji zaradi tega suša ne škoduje. Letno da le eno obilno košnjo, potem navadno na njej pasejo. Krma je izborna, vendar pa same navadno ne sejejo, ampak mešano s travo. V alpskih deželah jo uporabljajo pri umetnih travnikih in za pašnike. Za travnike jo mešamo s francosko ljulko. Slabe travnike

z njo izborna zboljšamo. Potrebno pa je, da pride seme v zemljo, ker težko kali.

Za 1 ha je treba 180 kg neluščnega semena; kg stane 11 din.

5. **Rumena detelja**, **hmeljna lucerna** ali **vezavka** (Medicago lupulina), ki cvete junija do avgusta po naših travnikih, posebno v Slov. goricah in ponekod v Prekmurju. Glede zemlje ni izbirčna in jo najdemo tudi na bolj vlažnih travnikih. Navadno vzdrži le 2 leti, ker pa naglo dozori, se sama zaseje. Same navadno ne sejemo, ampak le v travni mešanici. Kjer je razširjena, da obilno čebelno pašo. Otavo izdatno zboljša. Ako bi jo sejali po travnikih, bi jo morali zabranati z ostro brano.

Na 1 ha 23 kg semena po 17 din.

6. **Španska detelja Serradella** (Ornithopus sativus) je drobna ko vezavka, ima pa temnejši cvet. Zdrži več let in zboljša izdatno travnike. Cvete julija.

Sejemo jo najbolje v jeseni med ozimino. Če jo sejemo spomladi, potem mora priti zgodaj v zemljo, marca ali v začetku aprila; lahko kosimo dvakrat.

7. **Bela medena detelja**, **Bokhara** (Melilotus albus). Kakor že ime pove, je to izvrstna medeča detelja. Ker zraste celo v slabi zemlji v cel grm, je **posebno primer-na za slabe, nerodovitne prostore**. Ker da obilo steblovja, je prav dobra za zeleno gnojenje. Ako jo kosimo, kadar je mlada in nežna, da dobro krmo. Cvete drugo leto po setvi in se potem sama zaseje.

Ker so druge detelje boljše, ta vrsta kot krmilna rastlina ne pride v poštev, zato pa jo čebelarji lahko razširijo po raznih za kmetijstvo neporabnih prostorih. — Pogosto naletimo na slično deteljo z **rumenim** cvetom, ki raste divja po robih. Ta ne medi.

Zakaj ne prideta v poštev za zboljšanje čebelne paše tudi **črna detelja in lucerna**, ko pa obe medita? Vsak čebelar je že opazil, da obletavajo čebele posebno deteljne glavice po travnikih, pa tudi po cvetih lucerne jih je videti. Res je, obe detelji medita, saj to izdaja že močan vonj ob času cvetenja, toda cvet je predolg in čebele z rilčkom ne morejo do medečine, ki je na dnu cveta. Četudi je dr. Goetze ugotovil, da ima naša čebela nekoliko daljši rilček od drugih pasem, vendar še ne zadostuje ta dolžina. Čmrlji pa z lahkoto srkajo iz teh cvetov. Kadar se nam posreči vzrediti čebele s čmrljevim rilčkom, potem bodo tudi na teh deteljah lahko brale. V suhih letih in na suhih travnikih se cveti ne raz-

vijejo tako bohotno in je zaradi tega čebelam omogočena vsaj skromna bera.

Vse detelje ljubijo apneni zemljo. Ker dobivajo s koreninskimi bakterijami dušik iz zraka in ga ne odzamejo zemlji, jo s temboljšajo. Poleg tega je hranilna vrednost detelj zelo velika, vsaj imajo 3 do 4 krat več beljakovin kakor pšenica in 6 do 7 krat več ko krompir.

(Se nadaljuje.)

Plemenilna postaja na Kopskih v Kamn. Bistrici

Spomladi l. 1939. je opustil oskrbovanje plemenilne postaje na Kopskih v Kamniški Bistrici g. prof. Josip Verbič. Na prošnjo društva je prevzel oskrbovanje za l. 1939. podpisani.

Plemenilna postaja ima 16 hramčkov za 32 plemenilnikov za $\frac{1}{2}$ A. Ž. satnika. Misijonišče iz Grobelj ima svoj hramček za normalne A. Ž. satnike. Takoj pripominjam, da so taki hramčki nepraktični zaradi svoje teže, množine čebel, ki je potrebna za naselitev in zaradi prehrane družinice.

V svojem čebelnjaku ima postaja 1 A. Ž. panj-trotar. Družina je še dokaj čiste pasme, 100% sivka pa ni, ker tu vzrejena in oprášena matica zalega bastarde. Kako je to mogoče, nisem mogel dognati. Možno je, da je kak roj ušel, pa so troti prišli pomagat plemeniti zlahtne matice, vendar bi v to zelo dvomil. Bolj gotovo je, da matica trotarja ni popolnoma čista, pa se to pokaže pri nekaterih potomkah. Moramo biti hvaležni za to, ker boljšega v tuk. okolišu ni.

Vseh matic je bilo prinešenih v praho 50. Od teh se jih je oprášilo 41, t. j. 82%. Nekateri vzrejevalci ne znajo pripraviti plemenilnikov. Vsem vzrejevalcem priporočam, da preberejo članek prof. Verbiča v 6. št. Čebelarja iz l. 1939. Brezpogojno mora biti v plemenilniku zadostno hrane. Marsikdo si misli, da če je manj čebel, je potrebno tudi manj hrane. In tako sem ob nekem obisku naletel na rojček, ki je visel na bližnjem grmu. Našel sem plemenilnik popolnoma brez hrane. Ogrehel sem rojček v plemenilnik in mu dodal hrane. Lastnik ga je vzel, ne da bi se zahvalil.

Gotovo so tudi drugi vzroki, ki povzročijo izgubo matice. Tako je nekemu vzrejevalcu že oprášena matica izginila iz ple-

menilnika. Zalegla je le nekoliko jajčec. Lastnik je bil prepričan, da mu jo je nekdo vzel in je baje kar poznal „dotičnika“.

Prve matice so bile prinesene v plemenjenje 2. junija, zadnja pa 7. avgusta. V splošnem so bili vzrejevalci zadovoljni.

V bodoče se bo morala postaja nekoliko reorganizirati, da se bo plemenjenje vršilo v zadovoljstvo vseh in v napredek čebelarstva.

Malešič Janko.

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

April

Gorenjec.

„Obnorel bo zavoljo teh preklicanih muh,“ godrnja stari Medjovc, medtem ko Janez hodi po vrtu in gleda v neko knjigo. „Moram le iti v nedeljo z njim k Mihovcu, da bom videl kaj vse mu prisma pripoveduje. Zdaj mu ni mar ne živina, ne polje, no — sploh nič, samo to čaka kdaj jo bo ucvrla dol k Mihovcu.“

Komaj je Janez odšel tisto nedeljo proti Ribčevem lazu, že je odkrival oče za njim. Da je bila vsa skrb za fantovo bodočnost skupaj, ga dohiti na pol poti nam že poznana — Micka.

„Pa ne, da tudi punca vohuni za Janezom,“ se domisli starec. „Najbrž je tudi ona uvidela, da z njim ni nekaj prav.“ Namenil je namreč dekleta za bodočo gospodinjno, seveda sporazumno z njenim očetom.

„No Minček, kam bo poi?“ nagovori dekleta, ko jo dohiti.

V zadregi mu dekleta ne da pravega odgovora, kar moža še bolj potrdi v njegovih mislih. Da reši dekleta mučnosti, jo povabi s seboj, češ: „Nimaš take zadrege, pojdi z menoj k Mihovcu, bomo Janezu kupili čebele.“ Tako sta nalagala drug drugega, ne da bi vedela, da bo kupčija še pred nočjo postala resnica.

Čebelarja sta bila že v „ognju“, ko sta se bližala „vohuna“ čebelnjaku. „Le kaj se imata toliko pogovoriti,“ sta bila radovedna oba. Zato sta počakala za čebelnjakom in poslušala pridigo:

„Vsa čebelarska umetnost je skupaj, ako čebelar v aprilu skrbi, da panji te ali one vrste niso lačni in da imajo dovolj toplote za razvoj zaelge. Vsakodnevno špekulativno pitanje pri nas v Bohinju ne da uspehov. Preveč imamo v zgodnji spomladi mrzlih vetrov, ki škodujejo izletajočim čebelam, ki mislijo, da je zunaj paša. Obnese pa se tedensko pitanje, posebno ako se oziramo vsaj malo na to, kakšno bo vreme prihod-

nji dan. Jutri že ne bo toplo, ker danes brije mrzla burja. Čakaj no, bom zaprl vrata čeb...“

„Oho, Janez!“ vzklikne Mihovc, „policija je za teboj in sicer obojega spola. Le noter, le noter!“ vabi mož prišleca. „Misli sem že sam stopiti do tebe,“ pravi Janezovemu očetu, „pa ravno prav, da sam prideš.“ „Pa z mladimi puncami se okoli sprehaja, kaj boš na to rekel?“ draži fantia. Mlada sta zardela ter se skrivaj pogledovala, oče pa je hitro našel odgovor.

„Pripeljal sem ti še našo bodočo gospodinjno. Ker si s tvojimi muhami zmešal fantia, da ni za nobeno rabo, daj še njo.“

„Nič obnorel,“ se zresni Mihovc. „Kar prav je, da si prišel, se bomo res pametno pogovorili. Janez bo dober čebelar, to že vem, zdaj je na tebi vrsta, da narediš, kar moraš. Naredi mu pripraven čebelnjak in kupi mu nekaj čebel. Nekoliko panjev mu bom pa jaz dal zastonj, saj smo si v rodu, pa veseli me, ker se je fant s tako vnešmo lotil čebelarstva.“

„Pa bo draga reč, če gledam tvoj čebelnjak,“ se umiče starec, misli si pa: „No, zdaj so me lepo ujeli. Že zaradi Micke se ne smem upirati, ker sem ji rekel, da bomo danes čebele kupili.“

„Nič draga reč,“ mu oponese Mihovc. „nobena kmetija ni še propadla zaradi čebel, nasprotno pridobila je. Samo pomisli nekoliko: v Bohinju je glavni dohodek živinoreja. Kaj boš naredil s sirom, kadar ga ni mogoče prodati? Koliko ti bo zalegel doma? Malo, skoraj nič! Nasprotno pa, če ti ostane med, ga boš uporabljal namesto sladkorja, pri več rečeh tudi mesto masti. Kar računaj vse te izdatke, pa reci, če ne govorim prav? Dalje pomisli, kako prav ti bo prišel denar, katerega ti bo prinesel Strgar za kranjiče, roje in matice. Res je izbirčen, pa z Janezom ga bova že znala zadovoljiti. Lahko smo ponosni, da je takega moža rodila slovenska mati. S svojim vztrajnim in tihim delom za povzdigo trgovine s čebelami je storil že mnogo do-

brega za naše čebelarstvo. Pomisli, kako bi bil jezen, ko bi Janez zapravljajl denar po gostilnah. V enem letu lahko več zapravi, kot te bo stal čebelnjak z vso napravo vred. Le povej mi zdaj kako draga reč bo torej."

"Lepo govoriš fantu na dušo, zdaj že vidim, zakaj je tako zamišljen zadnji čas. Že mene se prijema tvoja hvala o vrlinah čebelarstva," pravi stari Medjovc.

"Zato pa nikar ne skopari, ko bosta delala čebelnjak. Lep, prostoren in svetel naj bo. Odškodnina za tiste dinarje ti bo povrnjena z medom, ki ga boš s pridom užival na stara leta. Čebelnjak naj bo razdeljen na dva dela, en del za A. Ž. panje, drugi za kranjiče. Prostor za kranjiče mora biti narejen tako, da lahko namestimo premične police v razdalji 65 cm, potem lahko kranjičem damo po tri nastavke. Začasno denemo tja tudi kak A. Ž. panj. Ker so police premične, jih po potrebi lahko odstranimo ter zložimo kranjiče v običajno skladišnico. Treba je na vse to misliti sedaj, ko bosta delala nov čebelnjak. „Pride čas, ko bolje kaže s kranjiči čebelariti na roje, drugačne razmere nas pa silijo, da čebelarimo z nastavki po Janševem načinu."

"Čebelnjak bosta naredila pač po moji želji, zato o tem nehajmo. Vrniti se moramo nazaj, kjer sta naju prekinila. V aprilu se čebelar s kranjiči znajde večkrat v kočljivem položaju. Panji so z novim satjem napolnjeni do zadnjega kotička. Pride nekaj slabih dni, pa so lačni. Kaj storiti v tem primeru? Bomo mogoče rezali iz panjev mlado satje? S težkim srcem bi to storili, še slabše pa bo, ako pustimo čebele lačne. Za silo nakrmimo take panje spredaj na bradi, toda to pitanje ima svoje hibe, zato ga ne kaže vselej priporočati, posebno takrat, kadar ne utegnemo. Boljše izkušnje imam z nalašč zato prirejenimi koritci za pitanje od zadaj. To so navadne lesene škatle v dolžini 28 cm, višini 153 cm in širini 10 do 12 cm. Deske zanje naj bodo $\frac{1}{2}$ cm do 1 cm debele, stiki desk pa od znotraj dobro zaliti z voskom. Vse mere se računajo zunaj. Kakor vidimo, je dolžina in višina ista kot pri panjevi končnici. Pokrov je premičen, ena stranica v dolžini mora biti za približno 2 cm nižja kot druge. Pri uporabi te vrste koritc iztaknemo zadnjo kranjičevo končnico, mesto nje pa vtaknemo koritce. K satju pride tista stranica, ki je nižja, da lahko pride žival do hrane. Da nam posoda zavoljo svoje teže ne pade iz

utorov panja, jo pritrdimo s koncem žice, katero potegnemo zunaj čez koritce in privežemo ali natakemo na polzaporice, ki drže končnico. Še bolje pa jo drže dve, tri tanke letve iz trdega lesa, katere vtaknemo med dva in dva panja. V tem primeru mora imeti koritce spodaj pribito po nekoliko cm široko desko v debelosti panjevega dna."

"Te vrste pitalne posode so za čebelarstvo v kranjičih izredno važne. V slabih pomladih brez njih sploh ne moremo misliti na napredovanje v panjih. Kolikokrat bi čebelar rad dal čebelam hrane, pa jo ne more, ker so panji polni. Šele takrat, ko mu čebele že trgajo zalego iz satja, skuša pomagati na ta ali oni način. Ker pa se mu zdi težavno, vse skupaj opusti in se tolaži z mislijo, da bo tudi brez tega šlo. Posledica je zakasnitev rojev, kar ni tako majhna škoda."

"O samih stroških nam pripoveduješ, kje pa so potem dohodki od muh," ga prekine stari Medjovc. „V aprilu že vendar cveto rože, pa menda ni treba čebel krmiti? Micka, nič še ne bomo pri nas medu lizali, že vidim," se obrne proti dekletu. „Oče, meni se pa čebelarjenje dopade," odvrne dekle in pri tem vroče pogleda fanta; „saj tudi iz teleta ni prvi dan molzna krava."

"Dobro ti jo je zasolila," se smeje Mihovc. „Micka bo tudi čebelarica, že vidim."

"Prav, kar držite skupaj. Jaz bom postavil čebelnjak in kupil čebele, vse drugo boste naredili pa vi, modrijani," se smeje starec. „Zdaj grem rajši na merico hrušovca... čak no, še to bi rad videl, kakšne panje nam boš odbral, da ne boš dal samih desk; teh imam dovolj," ga zbode še zadnjič.

"Siten si kot kopriva, le kar sam izbiraj, pa vem da boš slabše, kakor bi jih jaz. Da imam kateri panj lačen, prav gotovo bi ga ti kupil. Videl bi zadaj polno čebel in mislil: ta je močan. Nobenemu začelniku ne svetujem, da bi sam kupoval kranjiče, posebno od takih čebelarjev, ki neradi čebelam dajo, kar jim gre."

Po izbiri panjev je mož odkrevsal, Mihovc pa je dalje učil mlada dva o važnosti čebelarjeve skrbi za čebele v aprilu.

H koncu je vabil tudi Micko, naj včasih pride z Janezom, kar je rada obljubila. Domov grede sta delala načrte, kako bi čebelarila. Zasukal se je seveda pogovor v ljubezensko smer. Ker pa nas ne briga, kaj se razgovarjajo mladi zaljubljenici, bomo rajši za april... nehali.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za februar 1940

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže										Toplina zraka			Dni je bilo						
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg		največ pri- dobil		naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rabil	dkg	dne										
		mesečni tretjini dkg																			
C°																					
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	45	30	60	—	135	—	—	+12	-19	—	1'84	7	—	—	14	5	10
Breg-Križe	483	—	—	—	40	40	70	—	150	—	—	+12	-20	—	1'77	2	5	—	5	13	3
Kranj	385	—	—	—	40	40	45	—	125	—	—	+12	-25	—	3'08	9	4	—	3	19	2
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	20	40	80	—	140	—	—	+9	-20	—	1'58	5	3	—	6	12	11
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	25	55	65	—	145	—	—	+10	-23	—	3'46	8	6	—	4	18	1
Barje	289	—	—	—	45	30	70	—	145	—	—	+8	-26	—	3'56	5	3	—	3	5	17
Dob	305	—	—	—	20	40	90	—	150	—	—	+12	-29	—	3'44	7	4	—	6	17	7
Rova	350	—	—	—	20	35	95	—	150	—	—	+12	-22	—	1'68	8	6	—	4	11	5
Mekinje	415	—	—	—	30	60	110	—	200	—	—	+12	-26	—	3'03	8	7	—	6	11	9
Škorno-Noví klošter . .	450	—	—	—	45	50	75	—	170	—	—	+14	-19	—	1'10	7	2	—	4	11	16
Sp. Ložnica-žalec . . .	252	—	—	—	15	25	20	—	60	—	—	+17	-25	—	3'08	1	2	4	8	16	5
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	50	0	25	—	75	—	—	+12	-26	—	3'68	2	3	13	10	9	10
Muta	387	—	—	—	60	30	120	—	210	—	—	+9	-22	—	3'06	7	—	4	8	13	8
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	—	—	—	50	35	95	—	180	—	—	+7	-21	—	4'20	4	2	3	7	11	11
Sv. Duh-Selnica	536	—	—	—	25	40	0	—	65	—	—	+6	-18	—	3'75	9	—	4	12	12	5
Selnica ob Dravi	324	—	—	—	25	45	50	—	120	—	—	+8	-22	—	3'72	6	2	7	14	9	6
Studenci-Maribor . . .	265	—	—	—	80	80	45	—	205	—	—	+8	-23	—	3'79	3	2	1	12	4	13
Mala Nedelja	279	—	—	—	25	55	60	—	140	—	—	+3	-20	—	7'65	1	1	6	11	13	3
Cezanjevci	182	—	—	—	40	30	40	—	110	—	—	+5	-31	—	7'43	—	4	6	13	7	9
Turski vrh-Ptuj	336	—	—	—	30	40	105	—	175	—	—	—	—	—	—	2	2	6	10	13	6
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	—	—	0	35	75	—	110	—	—	+7	-32	—	6'89	—	—	6	12	7	10
Rogaška Slatina	224	—	—	—	15	0	45	—	60	—	—	+5	-16	—	2'50	7	4	7	11	5	13
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	30	10	60	—	100	—	—	+20	-28	—	0'86	7	4	3	10	12	7
Kozje	307	—	—	—	20	50	30	—	100	—	—	+8	-17	—	4'36	1	1	7	14	12	3
Leskovec okolica	392	—	—	—	10	50	90	—	150	—	—	+11	-19	—	3'10	4	4	7	10	13	6
Brežice okolica	156	—	—	—	40	40	20	—	100	—	—	+5	-30	—	5'70	7	2	5	16	12	1
Krka	300	—	—	—	15	40	75	—	130	—	—	+13	-22	—	0'08	5	3	4	14	8	7
Št. Janž-Dol	347	—	—	—	45	50	90	—	185	—	—	+10	-25	—	6'06	8	5	8	14	8	7
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	65	0	90	—	155	—	—	+10	-35	—	5'20	5	1	4	11	9	9
Cerknica	575	—	—	—	15	25	35	—	75	—	—	+8	-27	—	4'31	—	5	4	12	11	6
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	—	—	—	30	40	45	—	115	—	—	+6	-22	—	4'37	5	5	4	13	7	9
Novo mesto	180	—	—	—	15	30	160	—	205	—	—	+13	-27	—	2'07	5	2	4	14	3	12
Šmarjeta	375	—	—	—	30	40	50	—	120	—	—	+13	-24	—	2'37	9	3	7	8	4	17
Valpča vas	280	—	—	—	15	25	45	—	85	—	—	+11	-22	—	2'93	5	—	5	18	9	2

Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panj.

Februar 1939: Že v I. tretjini se je vreme naglo izboljšalo, dnevi so postali sončni in topli, da so čebele že izletavale. II. in III. tretjina pa sta bili nadvse lepi in sončni. Izletnih dni je bilo zelo mnogo, čebele so prinašale obnožino.

Februar 1940: Ves februar je bil mrzel. Sicer se je v začetku meseca ozračje nekoliko ogrelo in je deževalo, toda takoj v 2. tretjini je pritiskal hud mrz in je bilo mnogokje ponoči okoli 25 do 30 stopinj pod

ničlo. Mrz je držal do konca meseca, le okoli 24. se je ozračje toliko ogrelo, da smo imeli po dolgem času izletne dni. Srednja mesečna toplota kaže $-3,45^{\circ}\text{C}$, kar je skoro $3\frac{1}{2}^{\circ}$ mrzleje, kot bi moralo biti v naših krajih. Pa saj ni čudno, ko je bil ves mesec mrzel: Imeli smo samo 2—3 tople dneve, take, ko tudi ponoči ni bilo pod ničlo. Hladnih dni smo imeli povprečno 15, te dni

je bilo vsaj podnevi nad ničlo. Mrzlih dni, ko je stalo živo srebro ves dan pod ničlo, pa je bilo povprečno 12—13. Menda je bil zaradi tega mesec precej suh, saj smo imeli le 43 mm padavin, pa bi jih moralo biti okoli 69 mm. Sončnih je bilo nekako 88 ur.

Letos smo komaj čakali izletnih dni, saj so bile čebele od prvih dni decembra, ponekod še od prej, zaprte v panjih. Zimski počitek je trajal od 85 do 110 dni; za nežno telesce precej dolgo, ko se ne more trebiti. Zato se je ponekod pojavila že griža; posebno tam, kjer so prezimovale na neprimernem kostanjevem ali gozdnem medu.

Posamezne postaje poročajo:

Breg-Križe: Mrtvic je na panj povprečno po eno prgišče. Čebele so mirne in ne silijo iz panjev, kar je znak, da še nimajo mnogo zalege.

Virmaše: V Selški in Poljanski dolini, kjer je lani medila smreka, razsaja griža in imajo panji satje ponesnaženo. Kjer so računali na zgodnjo pomlad in niso jeseni dokrmili, sedaj smrt grozno gospodari. Močni in založeni panji so zimo dobro prestali, le splošno so zelo močili.

Mekinje: Splošno panji zelo močijo. Prezimili so vsi, le mrtvic je precej. Sosednji čebelarji, ki niso dokrmili sladkorja, tožijo, da so jim panji pomrli od griže.

Skarno: Pri zadnjem pregledu sem ugotovil, da mi je otrpnila ena družina pri

polni skledi. Bil je to krajni panj, ki se zavoljo mraza ni mogel pomikati za hrano.

Selnica: V tukajšnjih okoliših se je močno pojavila griža pri družinah, ki so prezimovale na kostanjevem medu. Števila padlih družin še ni mogoče danes ugotoviti.

Nedeljica: Do konca februarja še ni bilo nobenega izleta. Bojimo se griže, ker niso letele od 2. dec. dalje. Veliko skrb imamo tudi zaradi panjev na toplo stavbo, kjer se čebele ne morejo pomikati za hrano. Nekje so pitali čebele pri 25 stopinjah pod ničlo! Ali niso mogli tega bolje in varneje napraviti lani na jesen?!

Rogaška Slatina: Zaradi hude zime so se pojavile žolne pri čebelnjakih, bale se niso nobenega strašila. En panj, ki je bil narejen iz stisnjene slame (dunajčan) so mi popolnoma uničile. Šele skrajno sredstvo — puška je napravila mir pred čebelnjakom.

Donačka gora: Dno panja in obe stranici sta bili skoro pri vseh panjih precej ledeni. Čudež, da v tej strašni zimi ni vse zmrznilo. Po kmetijskih čebelnjakih je mnogo mrličev zaradi mraza.

Brežice: Skoraj 3 mesece je mrzlo vreme zadrževalo čebele v panjih. Dne 26. je bil popoln trebež in je bil sneg daleč okoli čebelnjaka popolnoma ponesnažen. Nekateri panji so bili nalahno grižavi.

DRUŠTVENE VESTI

Tabor za gorenjske čebelarje bo dne 29. junija 1940 in sicer dopoldne v Boh. Bistrici, popoldne pa pri čebelnjaku g. Jan. Strgarja v bližnjih Bitnjah. Natančnejši program priobčimo v eni prihodnjih števil.

*

Občni zbor. Ponovno opozarjamo, da bo redni občni zbor SČD v nedeljo 14. aprila t. l. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Začetak ob 9. uri.

Delegati! Prinesite s seboj prav gotovo pismo pooblastilo, podpisano po predsedniku in tajniku

ter žigosano. Brez pooblastila ne boste mogli glasovati.

*

Izpiti za čebelarske predavatelje bodo za en del prijavljencev 22. maja, za drugi del pa 23. maja. Izpiti za čebelarske mojstre pa bodo za en del 28., za drugi del pa 29. maja t. l. Prijavljeni bodo prejeli posebna vabila.

*

Znižanje cene sladkorja. Odbor Slovenskega čebelarskega društva obvešča članstvo, da bo poslej prodajal sladkor za krmljenje čebel po 7 din kg.

NAŠE PODRUŽNICE

PREDAVANJA.

Zveza čebelarskih podružnic v biv. marib. oblasti naproša vse svoje včlanjene podružnice, da vložijo prijave za predavanja in tečaje, ki jih želijo imeti v letu 1940., še v teku meseca aprila, da bo Zvezi mo-

goče vsem podružnicam pravočasno preskrbeti predavatelje.

Celjska podružnica priredi v nedeljo dne 7. aprila ob 10. dopoldne v prostorih II. deške ljudske (okoliške) šole v Celju v Komenskega ulici teoretično predavanje o vzreji

matic in ureditvi plemenilnikov za bodočo plemenilno postajo v štorah, ki jo nameravamo ustanoviti za bližnji celjski okoliš. Predava g. župnik Peternel. Vabimo vse člane in tudi nečlane čebelarje iz celjskega okoliša.

Odbor.

Čebelarska podružnica Mozirje sporoča svojim članom, da bo na Jurjevo nedeljo, t. j. 21. aprila ob 3. uri popoldne poučilo predavanje o „Plemenilni postaji“, pri čebelnjaku Lekšeta Slavka.

Predaval bo g. Henrik Peternel, zato pridite polnoštevilno, da se seznanite z delovanjem postaje, katero ustanavljamo v naši sredi.

Ustanovni občni zbor podružnice št. Jošt nad Vrhniko bo 7. aprila ob 11. uri v narodni šoli. Predaval bo urednik SC Bukovec.

Članom ljubljanske podružnice. Člani, ki potrebujejo sladkor za pomladansko pitanje, naj se zglase čimprej v DČ in navedejo svoj točen naslov, količino zaželenega sladkorja in število panjev.

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo sejo v torek 9. aprila v običajnem lokalu.

Podružnica v Trebnjem je imela svoj letni občni zbor dne 28. januarja t. l. Iz letnega poročila je razvidno, da je štela 24 rednih članov. Ti so imeli 180 A. ž. panjev, 24 eksportovcev in 50 kranjičev, skupaj 254 panjev. Neorganiziranih je bilo 40 čebelarjev z 80 A. ž. panji in 460 kranjiči. V območju podružnice je torej bilo 64 čebelarjev z 260 A. ž. panji, 24 eksportovci in 510 kranjiči.

Odbor je imel 2 redni seji, eno poučno predavanje v Trebnjem, na katerem je predaval predsednik Jos. Kobal, in enodnevni čebelarski tečaj na Mali Loki, kjer sta predavala ban. čebelarski referent g. Okorn in g. župnik Koželj o zboljšanju čebelne paše in o izmeni matic. G. Okorn je predaval tudi nekaj skioptičnih slik s čebelarske razstave v Lipskem.

Tajnik je prejel 14. odpisal pa 101 dopis. Mnogo dela je imela podružnica z urejevanjem stojišč za čebelarje-prevaževalce. Določilo se je sporazumno z ban. čebelarskim referentom 19 stojišč, večinoma po vaseh, kjer ni domačih čebel. Za dovoz v ajdovo pašo je bilo prijavljenih 922 panjev, kar je za našo dolino preveč, ker smo odvisni edino le od ajdove paše. Nekateri prevaževalci so dovoz opustili, češ, da so jim stojišča preoddaljena od žel. postaje. Domači čebelarji so jim zato hvaležni in jih prosijo, da tudi v bodoče ostanejo pri svojem sklepu.

Preteklo leto je bilo od leta 1919. dalje eno najslabših za naš kraj. Dočim je bilo spomladi še dokaj ugodno vreme in so se čebele še dobro razvijale ter nabrale nekaj medu, je nastopila v juniju in juliju suša. Paše ni bilo nobene. Zaloga se je krčila iz dneva v dan, panji so pešali. Mnogi čebelarji so morali svoje ljubljenske krmiti, da so jih otehi smrti. V ajdovo pašo so prišle slabotne družine, ki večinoma niso mogle nabrati dovolj za zimo. Poleg tega tudi vreme v času ajdove paše ni bilo ugodno. Jeseni smo morali združevati in nezadostno zalogo dopolniti.

Podružnična blagajna izkazuje ob koncu poslovnega leta 908 din 25 p gotovine. Ako prištemo k tej še vrednost inventarja v znesku

1757 din, ima podružnica 2645 din 25 p premoženja. Inventar obsega med drugim: točilo, stiskalnice, posnemalnik, čistilnik, vreče, lonec i. dr.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: za predsednika Jos. Kobal, strok. učitelj v pok. iz Ljubljane, za predsed. nam. in delegata g. Franc Koželj, župnik v pok. na Mali Loki, za tajnika A. Gorc, za blagajnika A. Lah, za odbornike pa Anton Kravcar, Franc Ceh in Franc Urbančič, za pregledovalca računov pa g. dekan Ivan Tomažič iz Trebnjega in Mežan Franc.

Na občnem zboru je bilo sprejetih več umestnih predlogov, od katerih navajamo:

1. Akcija glede izboljšanja paše naj se nadaljuje.

2. Podružnica naj zbere šoli odrasle mladence, ki bi imeli veselje do čebelarstva, in naj priredi zanje primeren pouk o tej lepi panogi kmetijstva.

3. Delegatu se naroča, da zagovarja na občnem zboru SČD predlog, naj dobe podružnice od plačane članarine 10 din namesto dosedanjih 5 din.

4. Osrednjemu društvu in banski upravi naj se pojasni, da podružnica ne more odgovarjati za škodo, ki jo povzročajo neznani zlikovci čebelarjem prevaževalcem.

5. Na pristojnem mestu naj se skuša doseči poprava stojišč.

6. Odbor naj poišče primeren kraj, kamor bi prepeljali člani podružnice svoje čebele v spomladansko in poletno pašo.

Pri slučajnostih je pozval g. dekan Tomažič k skupnemu in složnemu delovanju vse čebelarje v občini; kajti le v skupnosti je moč. G. župnik Koželj je priporočal, naj priredi podružnica tudi letos čebelarski tečaj. Končno je opozoril predsednik čebelarje na čebelarski tabor, se zahvalil vsem navzočim za vzpodbudne besede in zaključil občni zbor.

Podružnica v Dobropoljah je imela svoj redni letni občni zbor dne 28. januarja. Izvoljen je stari odbor.

Podružnica Ormož-Vel. Nedelja je imela občni zbor dne 6. januarja t. l. Tovariši čebelarji so prihiteli na občni zbor z zadovoljujočimi občutki in s trdno odločnostjo, da ostanejo še nadalje zavedni člani čebelarskega društva. Saj je lanska dobra jesenska čebelna paša pozivila čebelarje in čebele. Članstvo sta odpravila samo dva člana, prijavilo pa je svoj pristop 6 novih čebelarjev, kar je razveseljujoče dejstvo. „Bog nam daj še več tako zadovoljivih medenih let, kakor je bilo za nas l. 1939.“ je želel predsednik v svojem uvodnem govoru nam čebelarjem. Pri tej priliki se je spomnil tudi dveh umrlih podružničnih članov: blagajnika Mihe Kuess-a in mizarja Matije Podgorelca. Slava njima! Našemu vrlemu zagovorniku v okr. kmetijskem odboru v Ptuj, članu in velikonedeljskemu županu g. Irgoliču Fricu je čestital predsednik na visokem odlikovanju z redom sv. Save in ga prosil, naj še i nadalje zagovarja potrebe in interese podružnice na merodajnih mestih.

Po prečitaniu zapisnika lanskega obč. zbora je poročal predsednik o lanskem delovanju podružnice. Iz opravljenega zapisnika je razvidno, da je vršil odbor svoje delo po začrtanem programu v društvenem, gmotnem, podpornem, poučnem in zdravstvenem oziru ter je bilo njegovo delovanje odobreno od občnega zbora s

priznanjem. — V blagajni se je povečal presežek za 200 din (podpora sres. kmet. odbora). S stiskalnico za satnice in s točilom za med je „zaslužila“ podružnica 100 din. Vseh dohodkov je bilo 1.456,40 din, izdatkov pa 922,50 din, tedaj prebitka 534 din.

O poteku občnih zborov v Celju sta poročala delegata. — V podružnični odbor je bil novno izvoljen tov. Matija Kosi. Pred zaključkom zbora so se oglasili zborovalci s svojimi željami ter so stavili razne predloge: o predavanjih, o priobčevanju poročil v društvenem glasilu, o sladkorju za pitanje čebel, o vosku za izdelavo satnic, o društvenih prireditvah, o častnem članstvu i. dr.

Več ur trajajoči občni zbor se je vršil v znamenju tovariškega zaupanja in sotrudištva ter je bil zaključen v miru in z vero v prav dobro novo čebelarstvo leto.

Pr.

Podružnica Mala Nedelja je imela svoj redni občni zbor dne 14. januarja t. l., na katerega je pismeno povabila 68 okoliških čebelarjev. Od navzočih 20 čebelarjev se jih je do sedaj včlanilo samo 16. Ako bi se bila od povabljenih vsaj polovica včlanila, bi to bil za nas že velik uspeh, ker bi novi člani vsaj brali našega „Slovenskega čebelarja“.

Lani nam je kr. banska uprava podelila podporo v znesku 600 din, za kar se ji najpriščneje zahvaljujemo.

Podružnica si je pa nadela nalogo, da bo izposojevala članom čebelarstvo knjige, iz katerih bodo lahko črpali vse potrebno za umno čebelarjenje. Spomladi bomo priredili predavanje. Poleg tega si bomo nabavili čebelarstvo orodje, v prvi vrsti stiskalnico za vosek in po možnosti še stiskalnico za satnice. Organizirali bomo tudi prodajo medu, ako ga kaj bo v naših loncih.

Zavoljo tega delovnega načrta smo tudi odbor povečali in ga razpredli po vsem našem okolišu, z upanjem, da vse ovire premagamo.

Podružnica v Rogaški Slatini je imela svoj redni letni občni zbor dne 11. februarja. Vodil ga je podružnični predsednik g. Kurbus, ki se je najprej spomnil smrti zvestega čebelarja in odbornika g. Andrejka Napotnika, potem pa poročal o delovanju podružnice v preteklem letu. Podružnica ima sedaj svojo kontrolno tehnično ter je oddala svojim članom več kranjičev po znižani ceni. Poročila društvenih funkcionarjev so bila odobrena. Pri volitvah je bil izvoljen skoro ves stari odbor s predsednikom g. Kurbusom na čelu. Prvo predavanje v novem poslovnem letu bo v mesecu maju pri čebelnjaku g. Conča v Cerovcu. O delu in uspehih osrednjega odbora je poročal njegov član g. Stefanciosa, osobito obširno o tečaju za čebelarstvo strokovnjake in naporih, da se centrala reši dolgov na domu.

Novomeška podružnica. Na našo pobudo je bil dne 19. marca t. l. na kmetijski šoli na Grmu sestanek vseh čebelarških podružnic novomeškega okraja. Razmotrivali smo razna vprašanja, ki se tičejo vseh čebelarjev.

Vse podružnice naj bi po letošnji hudi zimi točno določile število mrtvih družin, ter vzrok smrti. Dognati je treba, koliko kranjičev, A-Z in drugih panjev je uničila ali zima ali morda bolezen.

Določili smo enotno ceno medu: 18—20 din za kg, vosku 45—50 din za kg, voščinam pa 6 do 10 din za kg.

Naj se po možnosti pridobi zdravnike, da bi priporočali med kot zdravilo v raznih boleznih. Zdravilna pa je tudi zadelavina. Mnogo manj bi ljudje pretrpeli bolečin na opeklinah, ranah in kurjih ocesih, če bi rabili med in zadelavino kot zdravilo.

Čebelarji so vprašali, zakaj so nekatere potreščine v Društveni Čebelarni dražje kot v trgovinah z železnino.

Chrahnava ali smolenilna postajo na Gorjancih in g. sreski kmet. referent za Novo mesto, ki je sam čebelar, je obljubil vsestransko pomoč. Svet zanjo je že določen. Potrebno je, da preskrbi naša podružnica za prostor, za oskrbovalca in za prenašalca, pa tudi za čisto pleme trotarja.

Odpošiljanje delegatov na glavno skupščino naj se v bodoče uredi tako, da bo po več podružnic pooblastilo kakega čebelarja, kateremu izroči tudi napisane predloge, da jih lahko utemeljuje. Do tega zaključka smo prišli, da zmanjšamo stroške za potovanje.

Podružnica Mirna peč je prosila upravo Turjaških gozdov za les za postavitev društvenega čebelnjaka.

Govora je bilo tudi o predavanjih in o tečaju, ki bo 2. in 3. aprila t. l. na Grmu.

Končno pozivamo vse podružnice na Dolenjskem, da zbirajo tabornike za Grosuplje, tako da pokažemo našo zavednost kot čebelarji.

Lilija.

Podružnica v Dol. Toplicah je imela dne 11. februarja občni zbor. Tajnik Gregorc je podal poročilo o delovanju podružnice. Ker je bil blagajnik odsoten, je namesto njega podal blagajniško poročilo tajnik. Poročilo je bilo zelo razveseljivo, saj je od skupnih dohodkov 2.591 din po odšteju stroškov ostalo še 500,50 din. Ko pa bo podružnični odbor iztirjal še dolžni znesek, bo blagajna izkazovala 553,50 din. Kraljevska banska uprava je podružnici naklonila podporo 600 din, ki se je uporabila za nakup stiskalnice za vosek.

V odbor so bili zopet izvoljeni vsi lanski odborniki. Novemu odboru želimo mnogo sreče in uspeha.

Podružnica v Dol. Toplicah je priredila dne 11. februarja v Črmošnjicah propagandno predavanje. Predaval je g. Lilija Vekoslav iz Novega mesta. Podružnica je pridobila osem novih članov tako, da jih ima sedaj 24.

Podružnica Radomlje. Dne 2. marca je bil naš ustanovni občni zbor. Vzlic prošnji ni osrednje društvo poslalo nobenega zastopnika na zborovanje.

Po kratkih poročilih pripravljalnega odbora, ki sta ga vodila R. Božič in J. Ulčar, je bil izvoljen sledeči odbor: za predsednika R. Božič, upokojenec, Radomlje, za tajnika in blagajnika J. Ulčar, obč. tajnik, Radomlje, za odbornike, preglednike in namestnike: Golmajer Fr., župnik, Kralj Franc, Rems Janez, Škerjanc Jernej, Andrejka Ant., Urbanija Fr., Rojc Janez in Mrčun Ivan.

Podružnica ima 22 članov iz občin Radomlje, Homec in eMngeš. Od teh je 9 starih, ki so bili doslej člani podružnic Kamnik in Krtina, oziroma direktni člani. Ostali so novi člani.

Po izvolitvi so bile dane novi upravi smer-nice za nadalnje delo. Skrbi naj za:

1. Predavanja. 2. Skupno nabavo sladkorja za vse člane. 3. Nabavo stiskalnice za skupno ku-ho voska. 4. Nabavo satnic za vse člane. 5. Vsaj eno, ako ne 2 prireditvi pod imenom „Medena trgatve“. 6. Prošnje za podpore. 7. Predlog osrednjemu društvu, da naj sporazumno s po-družnicami točno uredi teritorialni delokrog posamezne podružnice. 8. Ureditev pašnih razmer.

Podružnica v Središču ob Dravi obvešča svo-je člane, da sprejema naročila za skupno na-bavo čebelarских potrebščin in vosek v zameno za satnice do vključno 10. aprila t. l. V primeru zakasnitve „čebelarja“ do tega dne, se ta rok podaljša za 5 dni. Naročila sprejema podruž-nični tajnik Tkalec.

Podružnica za Maribor in okolico je imela dne 14. januarja svoj redni občni zbor, katere-ga se je udeležilo lepo število članov.

Osrednje društvo tokrat ni bilo zastopano, pač pa se je zbora udeležil čeb. referent g. Okorn.

Izvoljen je bil sledeči odbor: Črepinko Oton, trgovec v Mariboru za predsednika, Kirar Franc, predsednik občine pri Sv. Petru p/M za podpredsednika, Puschauer Štefan, sodni ofici-jal v Studencih za tajnika, Živko Alojz, mizar v Pobrežju za blagajnika, za odbornike pa: Gradišnik Štefan, livar v Pobrežju, Kajzer Alojz, železničar v Pekrah, Močnik Peter, šolski nadzornik v Studencih, Onič Slavko, železnič-ar v Studencih, Peklari Josip, špediter v Košakih, Roškar Franc, šolski sluga v Mari-boru, Rozman Herman, kamnosek v Pobrežju, Rinc Rudolf, oskrbnik na Vrhovem dolu, Rep-nik Franc, čebelar v Radvanju, Seražin Josip, stražnik v pokoju v Mariboru, Podgoršek Franc, posestnik na Teznem, Slekovec Vilibald, teh-nični uradnik v Mariboru, Werdonigg Ivan, po-sestnik Nova vas. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena Bernot Franc, poštni uradnik v Mariboru in Koban Ivan, občinski delovodja v Radvanju, za delegate pa Črepinko Oton, Kirar Franc in Puschauer Štefan.

Podružnica je imela poprej 71 članov, sedaj pa jih ima 110 in se bo njih število med letom še zvišalo. Lani je imela 12 rednih in eno iz-redno sejo ter eno anketo. Podružnica je do-segla 97 eksibitnih števil, na podlagi katerih je prejela in odposlala skupaj 1839 pisem.

Predsednik se je ob početku občnega zbora spomnil lani umrlih članov ter poročal, da si je podružnica pridobila lastno podružnično pasi-šče za 100 panjev, da je tajništvo osrednjega društva nekaj bolj poslovalo, izrazil zadovolj-stvo nad tem, da smo prenesli prodajalno že v

lastno upravo, kjer bolje uspeva kakor poprej v prostorih Kmetijske podružnice. Zahvalil se je banski upravi in osrednjemu društvu za iz-vedbo načrta glede izobrazbe strokovnjakov za čebelne bolezni in za vsestransko pomoč ter se zahvalil še odbornikom za podporo pri njego-vem delovanju.

Tajnik je poročal o uspehih predavanj in drugo ter grajal člane, da se niso predavanj, izleta in veselice udeležili v večjem številu. Po-ročal je tudi, da je bila pri Sv. Lovrencu n/P ustanovljena opazovalna postaja, da so se uve-dle za podružnico uradne ure, da se je naložil delovodnik z indeksom in da se je vobče mno-go več delalo v podružnici nego prejšnja leta.

Na koncu je imel g. Okorn predavanje o če-belarskih opravilih, o reji čistokrvnih čebel, o prodaji medu in voska i. dr.

Podružnica Brežice in okolica bo imela v ne-deljo dne 7. aprila t. l. ob 10. dopoldne redno sejo v občinski pisarni bivše občine Zakot. — Dalje je odbor sklenil, da bodo odborniki in članstvo, ki bo pravočasno obveščeno, obisko-vali v nedeljah čebelnjake članov med 10. in 12. uro dopoldne. — Ob teh prilikah bomo raz-pravljali o vsem mogočem pri čebelah in se tako učili eden od drugega pravilnega čebe-larjenja, da bo čebelarstvo tudi plodonosno. Zavoljo tega odbor naproša člane-lastnike če-belnjakov, da bi bili gostje posetniki povsod dobrodošli in z veseljem sprejeti. Odbor je tudi sklenil, da bo predavanje v juniju, katerega bo imel urednik Bukovec iz Ljubljane, pri če-belnjaku g. Mikoliča Ludvika, ravnatelja me-ščanske šole v Brežicah. Predavanje bo na ne-deljo in želja vseh odbornikov je, da se ga po možnosti udeležijo vsi učenci meščanske šole, ki imajo veselje do čebelarstva. Treba nam je močnega čebelarskega naraščaja, ki bo že od mladih let vzgojen in navdušen za čebelarstvo. — Na zadnjem predavanju nam je ravno g. urednik bridko potožil, da starejši vodilni čebe-larji radi svoje starosti pešajo in nam je treba mlajših moči, ki naj jih nadomeste, da je tre-ba mladih dobrih predavateljev, izvedencev za čebelne bolezni ter vestnih in naprednih če-belarjev. Odbor vljudno prosi učiteljski zbor meščanske šole v Brežicah, da bi nam bil v tem pogledu naklonjen.

Podružnica bo nakupovala roje od svojih članov in posredovala med kupci in prodajalci. Po možnosti bo imela v zalogi satnice, katere sama izdeluje prvovrstno, tako da bomo čla-nom lahko postregli. Dan predavanja bo ob-javljen v majevi številki „čebelarja“. Člani, propagirajte že sedaj za to predavanje, da nas bo čim več navzočnih.

D R O B I R

Spravljanje satov z obnožino. Včasih se pripeti, da ima kak panj preveč obnožine, zlasti po dobri kostanjevi paši. V panjih so takrat posamezni sati, ki so čez in čez zanešeni z obnožino in ovirajo matico pri zaleganju. So čebelarji, ki si ob takih pri-likah ne znajo pomagati. Jeseni take sate

enostavno zavržejo (skuhajo), namesto da bi dragoceno obnožino rešili v korist če-belam.

Obnožnate sate lahko ohranimo na ta na-čin, da jih potresemo s sladkorno moko s pomočjo kakega bolj gostega sita. Čez pol ure malo potrkljamo na sat, da pade iz ce-

lic odvečni sladkor. Tanka plast sladkorja varuje sedaj obnožino pred plesnobo.

Ko sem še čebelaril v kranjičih, sem jeseni pri podiranju odbiral obnožnate sate. Zrezal sem jih prav na tanke rezine, zalil z medom (ali s sladkorno raztopino) in gnetel v posodi toliko časa, da se je skoraj vsa obnožina razpustila. Godljo sem vlil na redko sito in pustil pri miru najmanj teden dni, da se je med do dobrega odcedil. Voščine sem potem še temeljito stisnil, da sem spravil iz njih zadnje sledove medu.

Mešanico medu in obnožine, ki sem jo spravil v dobro zaprti posodi in na suhem, sem spomladi, ko sem „nažigal“ plemenjake, dodajal pitancu, seveda bolj po malem, ne kar na debelo. Oh, kako je čebelam teknilo! Po desetdnevem rednem pitanju so panji proti koncu aprila meseca ponoči bučali, da mi je srce poskakovalo. Zjutraj so bile vse brade čez in čez mokre, tako so se zalegli.

Le zakaj bi sedaj z obnožino ravnali drugače? Včasih ga ni bilo čebelarja, ki bi bil spomladi brez mešanice medu in obnožine. Pa starega ajdovca, ki je čez leto v posodi sam od sebe postal zopet tekoč, so jemali za spomladansko pokladanje. Dišal je tako, da so vsi panji začeli plesati, če si dal posameznim kako mrvico te čudodelne hrane. Čudodelne, čudodelne! Le poskusite, pa boste videli, da je res!

Čebelji strup kot zdravilo. Medu pripisujejo zdravilno delovanje že od najstarejših časov; zato je med narodom bil vedno zelo cenjen. Svojo sodbo o medu si je narod ustvarjal z izkušnjo skozi dolgo dobo let. Pa tudi sodobna medicina smatra med kot sredstvo, ki kot hrana deluje zelo ugodno na zdravje. Posebno ga priporočajo otrokom. Ugotovljeno je popolnoma zanesljivo, da otroci, ki uživajo med, napredujejo neprimerno bolj kakor tisti, ki ga ne jedo. (To ugotovitev potrjuje jaz sam iz lastne izkušnje. Imam tri otroke, ki so bili v dobi 5—10 let bledolični, slabiči; poznala se jim je seveda tudi vojna. Ko sem pa pred kakimi 18 leti začel čebelariti in so mi otroci pojedli v začetku

ves pridelani med in ko sem se začel bližati že „velikim“ čebelarjem, 60—70 kg na leto, sem z veseljem opazil, kako se jim lica rdečijo, kako postajajo živahni — včasih celo čez mero —, da iz slabičev postajajo junaki, mi ni bilo nič žal božanskega nektarja, ki so mi ga hodili vsak dan po večkrat lizat iz lončenih posod, kjer sem ga imel takrat shranjenega. Naredili so sicer škodo čebelarski strasti novepečenega čebelarja, pa tudi zdravnikom, ki jih nikoli ni bilo zaradi njih treba klicati v hišo. Naj mi tega ne zamerijo, pa saj se tudi oni veselijo zdravega slovenskega naroda, ki bo znalo s trdo pestjo čuvati jugoslovnsko grudo).

Toda v novejšem času je prav tako ugotovljeno tudi za čebelji strup, da deluje kot zdravilo. Posebno povoljno je njegovo delovanje pri revmatizmu. Toda v najnovejšem času je z opažanji dokazano, da čebelji strup ugodno deluje pri dveh najhujših boleznih: pri raku in pri tuberkulozi. S temi opažanji se je posebno bavil francoski zdravnik Dupont in je mogel v svoji petindvajsetletni praksi ugotoviti, da so se čebelarji, ki jih je zdravil, pokazali proti tuberkulozi in raku imunizirane. Zdi se, da dela čebelji strup človeški organizem odpornejši proti tuberkulozi in da preprečuje razmnoževanje celic v rakastih tvorbah. (Bulletin de la Société romande d'Apiculture).

Bilo bi vsekakor potrebno, da bi se tudi pri nas izvedle v tem pogledu preiskave, ki bi bile osnovane na primerih in na izkušnjah.

Po Pčelaru Rč.

Za kratek čas. „Kdaj pa pri vas običajno cvetlični med točite?“, je nekdo vprašal čebelarja iz Zasavja. „Kadar ga je kaj v panju,“ se je glasil kratek odgovor...

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Na članek „V premislek“, ki ga je spisal g. Janko Babnik (ne njegov brat Jakob!) in ki je bil objavljen v prejšnji številki, smo prejeli več dopisov. Objavljati jih bomo začeli v 4. štef. SČ.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljaljati na „Slovensko čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček. račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček. račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani v Društveni čebelarni, Tyrševa c. hšt. 21. Telefon 35-45.

Članarina (naročnina) znaša letno 35 din, za inozemstvo pa 40 din.

Izdajatelj za Slovensko čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

za kg. Za izvoz sladkorja iz Ljubljane je DC dobila dovoljenje za prosto skladišče. Ker dobiva odbor sporočila, da je paprika čebelarom škodljiva, bo napravil razne poizkuse, da bo vsem članom lahko dokazal, da je sedanja paprika neškodljiva. Na koncu seje je obravnaval vzrejo čistih čebelnih družin.

VII. seja dne 25. februarja 1940. Odbor je določil dnevni red za občni zbor osrednjega društva. Vzel je na znanje poročilo izpitne komisije o položenem izpitu udeležencev tečaja za bolezenske strokovnjake in dopis iz Maribora glede ondodne cene medu, ter dopis „Zveze v Mariboru“, ki je naznanila dnevni red svojega občnega zbora, ki bo dne 17. marca t. l. v Ptuj. Določeno je bilo, da bodo izpiti za čebelarke predavatelj in mojstre 19. in 26. maja t. l. Odbor je obravnaval še nekatere predloge, ki jih je na seji širšega odbora stavil g. Prelog.

VIII. seja dne 1. marca 1940. Tajnik, oziroma blagajnik je odboru poročal, da sta preglednika računov pregledala blagajniške knjige upravnega oddelka in da bosta podala svoje poročilo na prihodnji odborovi seji. Odbor je razpravljal o čebelarskem taboru na Grosupljem in določil podrobnejši program. Letos avtomatično prenehajo biti člani odbora SCD gg. Raič, Dermelj, Ravnik, Vales, Gallob in Ribič. Glede dopisa ljubljanske podružnice o objavljanju znanstvenih člankov in drugih beležk v SC ter glede tabora v Ljubljani, je odbor dostavil podružnici svoje sklepe in pojasnila.

IX. seja dne 8. marca 1940. G. Šmajdek je kot preglednik računov poročal odboru, da sta z g. Resmanom pregledala vse blagajniške knjige in našla vse v najlepšem redu. G. predsednik se mu je za vestno delo toplo zahvalil. G. vodja Čebelarne je poročal, da je satnišnica začela z izdelavo satnic. Odbor je končno določil dnevni red tabora na Grosupljem in sklenil, da bo 11. tečaj za bolezenske strokovnjake dne 26., 27. in 28. marca. Tozadevna sporočila so bila odpisana vsem prijavitelcem za 11. tečaj. Odbor je naročil gospodarskemu odseku Čebelarne, naj razpravlja, ali naj bi društvo vse potrebno pripravilo za izvoz nadaljnega medu ali ne. G. urednik je poročal odboru o izvedeni preiskavi voska in stavil predlog, kako naj se v bodoče izvršuje kontrola nad voskom, ki ga dobiva DC v predelavo. Predlog je bil sprejet ter stroški za predpriprave dovoljeni.

Važno za sadjarje

Pravo vrednost ima dandanes samo po kakovosti neoporečno, prvovrstno **namizno sadje**. Tako sadje pa ne zraste kar samo od sebe brez sodelovanja sadjarja. Treba je zato smotrno urejenega, intenzivnega obdelovanja. Najvažnejši del sodobne sadne kulture je pa **varstvo sadnega drevja** pred zajedavci. In to varstvo se na noben drug način ne da popolnoma zanesljivo iz-

vesti kakor z obdelavo sadnega drevja z določenimi in v mnogoletni praksi preizkušenimi škropivi. Škropljenje sadnega drevja je brezpogojna zahteva sodobne sadne produkcije. Brez tega ni kvalitetnega sadja, ni sadne kupčije.

To delo pa ni tako preprosto, ker je uspeh zavisen od raznih okoliščin, kakor od škropiva, od dobe škropljenja, od števila škropljenj, od načina škropljenja, od vremena itd. Zato je neogibno potrebno, da vsak sadjar to velevažno kulturno delo na vse strani in do dobrega prouči, kajti le potem ga more upravljati s pravim umevanjem, s potrebno spretnostjo in z zanesljivostjo. Kje pa naj dobi sadjar vsa tozadevna navodila in pojasnila? V knjigi „Škropljenje sadnega drevja“, ki jo je spisal po 20 letnih lastnih skušnjah splošno znani, odlični strokovnjak ravnatelj banov, vinarske in sadjarske šole v Mariboru **g. Josip Priol** in ki jo je ravnokar izdalo v 2. izdaji „Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani“.

Kako potrebna je ta knjiga in kako je sadjarjem z njo ustrezno, nam izpričuje dejstvo, da je bila 1. izdaja, tiskana v 5000 izvodih, razprodana v pičem letu. Druga izdaja tega poljudnega navodila za izboljšanje našega sadnega pridelka v množini in kakovosti je na podlagi najnovejših lastnih izkušenj ter domačega in tujega slovstva temeljito predelana, izpopolnjena in povečana. S pridom bo služila ne samo začetniku v škropljenju, ampak tudi že bolj izkušenemu sadjarju, čeprav ima morebiti že prvo izdajo.

Knjiga obsega 20 poglavij, v katerih se izčrpno obravnava sledeča tvarina: pomen škropljenja sadnega drevja, kako se pripravi sadovnjak za škropljenje, zimsko škropljenje, poletno škropljenje posameznih sadnih plemen, kako pripravimo škropiva (bakrena, žveplena in druga škropiva), katera škropiva smemo mešati, previdnost pri arzenikovih škropivih, drevesne škropilnice, ali se škropljenje izplača, koliko stane 100 litrov škropiva, škropilni koledar.

Noben sadjar, ki mu je na tem, da bi pridelal obilo prvovrstnega namiznega sadja, ne bo brez te knjige. Dobi se pri Sadjarskemu in vrtnarskemu društvu v Ljubljani in po vseh knjigarnah. Za društvene člane stane din 12,—, za nečlane in po knjigarnah pa din 15,— izvod.

ČEBELARJI!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami!*

Društvena čebelarna

v Ljubljani

Tyrševa cesta 21

Ček. račun 15.645 - Telef. 35-45

ki je domače podjetje in last
Slov. čebelarskega društva.

**Največja zaloga čebelarskih
potrebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih
dnevni cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine,
najboljše kakovosti, po niz-
kih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podruž-
nicam daje primerne po-
puste. - Zahtevajte cenik!**

**Čebelarji, podpirajte z na-
ročili lastno podjetje!**